

Συμπληρωματικότητα του Street Work και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

Ευχαριστίες...

Αρχικά θα ήθελα να σας εξηγήσω τους άξονες στους οποίους η PRAKSIS αναπτύσσει εργασία στο δρόμο, ώστε να φτάσω και στην εμπλοκή της οργάνωσης στη διανομή υλικού ασφαλούς χρήσης.

Η PRAKSIS ξεκίνησε την εργασία στο δρόμο από το 2007 μέσα από την εκστρατεία ΠΡΩΤΑ ΡΩΤΑ με αρχικό στόχο την ευαισθητοποίηση του κόσμου γύρω από ζητήματα δημόσιας υγείας και με βασική παραπομπή το πολυιατρείο Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, μεταξύ 2009-2010 ξεκινά πιλοτικό πρόγραμμα στις ίδιες πόλεις με τις Κινητές Μονάδες και μέσω αυτών με ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και πρόσκληση για δωρεάν και γρήγορη εξέταση HIV. Τις επόμενες χρονιές προστίθεται στο σχεδιασμό και η δωρεάν πρόσβαση σε εξέταση για ηπατίτιδα C και B. Επομένως αναφορικά με τη δημόσια υγεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη πλέον το βασικό σημείο αναφοράς γύρω από το οποίο γίνεται η εργασία στο δρόμο είναι η κινητή μονάδα.

Μέσα σε αυτό το διάστημα και έχοντας υπόψη τις μεγάλες εισροές ασυνόδευτων ανηλίκων από εμπόλεμες ζώνες αλλά και την αύξηση των άστεγων ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα μας, η PRAKSIS διευρύνει την εργασία στο δρόμο έχοντας ως στόχο την παροχή του λεγόμενου «κιτ επιβίωσης» στο κέντρο της Αθήνας και την διερεύνηση για ασυνόδευτα παιδιά στην Πάτρα. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις στόχος των ανθρώπων που κάνουν την εργασία στο δρόμο είναι η διασύνδεσή τους με το Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων στην Αθήνα και το Κέντρο Υποδοχής Ασυνόδευτων ανηλίκων στην Πάτρα. Παράλληλα γίνονται συσκέψεις με τους δήμους αντίστοιχα ώστε να διευρύνονται οι παραπομπές και όλοι να παραπέμπουμε ανάλογα με την ανάγκη στις υπηρεσίες όλων.

Συμπληρωματικότητα του Street Work και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

Ως γνωστόν το 2011 ξεσπά η επιδημία της HIV λοίμωξης μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών στο κέντρο της Αθήνας. Η τότε Πρόεδρος του ΟΚΑΝΑ ενεργοποιεί έναν κεντρικό μηχανισμό συντονισμού και συνέργειας, καλεί την PRAKSIS και άλλες ΜΚΟ να συνδράμουν με εθελοντές και εθελόντριες το δίκτυο, διαμορφώνει ένα κοινό κιτ με υλικό για ασφαλή χρήση και ξεκινάμε όλοι μαζί να στελεχώνουμε τις βάρδιες του ΟΚΑΝΑ. Ένα χρόνο μετά, και ενώ το δίκτυο συνεχίζει να υποστηρίζεται από εθελοντές μας, η PRAKSIS κάνει μια συμφωνία με τον ΟΚΑΝΑ για παροχή έξτρα υλικού με στόχο να γίνεται διανομή του και μέσα από την εργασία στο δρόμο που όπως προανέφερα φέρει εις πέρας η οργάνωση έχοντας ως άξονα αναφοράς στην Αθήνα την κινητή μονάδα. Να σημειώσουμε ότι το μηνιαίο πρόγραμμα εξορμήσεων της Μονάδας αναρτάται κάθε μήνα στο website της PRAKSIS.

Πώς λοιπόν βοηθάμε στην συμπληρωματικότητα της εργασίας στο δρόμο;

Μέσα σε μια χαοτική περίοδο που διανύσαμε ως προς την HIV λοίμωξη, όπου όμως τα αντανακλαστικά των φορέων λειτουργούν, διαπιστώνεται ότι το δίκτυο διανομής ασφαλούς χρήσης διαθέτει μεν έναν ελάχιστο συντονισμό, όμως η εγκατάλειψη της κοινής δράσης από το ΚΕΕΛΠΙΝΟ και η έλλειψη διασύνδεσης με το ΚΕΘΕΑ και όσους άλλους φορείς κάνουν εργασία στο δρόμο δημιουργεί επικάλυψη και μάλιστα σε μια περίοδο που οι πόροι των τριών εποπτευόμενων φορέων (ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ, ΚΕΕΛΠΙΝΟ) μειώνονται δραματικά. Το πρόβλημα διαπιστώνεται από τους ευρωπαϊκούς φορείς, που εκείνη την περίοδο βρίσκονται σε απανωτές αποστολές για να υποστηρίξουν τη χώρα μας, οι εισηγήσεις τους φτάνουν στην Υφυπουργό Υγείας και λαμβάνεται η απόφαση για τη δημιουργία ομάδας συντονισμού και δράσης. Το Υπουργείο βρίσκεται με εκπρόσωπό του σε όλες τις συναντήσεις και αναθέτει το συντονισμό της εργασίας στο ΚΕΕΛΠΙΝΟ. Ως εδώ καλά.

Συμπληρωματικότητα του Street Work και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

Ποιος είναι ο ρόλος του Υπουργείου Υγείας;

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας οφείλει να διασφαλίσει την εργασία στο δρόμο. Τι σημαίνει αυτό; Να υπάρξει πρωτόκολλο με βάση το οποίο αυτή γίνεται και η επιτροπή που θα το διαμορφώσει και θα το επικαιροποιεί να είναι ανοιχτή στη συμμετοχή των εκπροσώπων των εποπτευόμενων φορέων, της κοινωνίας των πολιτών και να προβλέπει τη δυνατότητα να λαμβάνει με κάποιο τρόπο το βαθμό ικανοποίησης των ωφελούμενων, που στο κάτω-κάτω είναι και οι άνθρωποι που μας ενδιαφέρουν να είναι ικανοποιημένοι. Γιατί εμείς για παράδειγμα μπορεί να θεωρούμε ότι το πιο σημαντικό είναι να παίρνουν καθαρό τάσι, αλλά η δική τους άποψη να είναι ότι δεν παίρνουν προφυλακτικό ή το γεγονός ότι δεν έχουν πού να κοιμηθούν. Το Υπουργείο Υγείας οφείλει να θωρακίσει και τους εργαζόμενους στο δρόμο και την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται. Υπάρχουν ευρωπαϊκές και διεθνείς οδηγίες, δεν θα κλιθούμε να ανακαλύψουμε εμείς τον τροχό. Επίσης με αυτόν τον τρόπο οι δράσεις στο δρόμο δεν θα είναι στον αέρα όπως είναι σήμερα, χωρίς νομική κάλυψη, με την διαρκή απειλή της αστυνομίας για συλλήψεις με την κατηγορία της συνέργειας στη διακίνηση και άλλα γραφικά, έναν διαρκή πόλεμο νεύρων που γίνεται και που πρόσφατα είδαμε να επεκτείνεται και στον σταθμό εποπτευόμενης χρήσης ΟΔΥΣΣΕΑ.

Ποιος είναι ο ρόλος των εποπτευόμενων φορέων;

ΚΕΕΛΠΝΟ, ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ κατά τη δική μας γνώμη οφείλουν, ειδικά σε περίοδο κρίσης και ειδικά σε περίοδο επιδημίας HIV που επικεντρώνεται στους ΧΕΝ, να αφήσουν στην άκρη τις διαφορές τους και να συνεργαστούν και μεταξύ τους και μαζί μας. Πού είναι ας πούμε σήμερα το ΚΕΕΛΠΝΟ; Δεν μπορώ να πιστέψω ότι δεν προσκλήθηκε. Το ίδιο συνέβη και στην συνάντηση για τη μείωση βλάβης που διοργάνωσε η

Συμπληρωματικότητα του Street Work και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

PRAKSIS με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και brainstorming για μελλοντικές ιδέες και χρηματοδότηση τον περασμένο Νοέμβριο, το ίδιο και στη συνάντηση για τη δημιουργία πλατφόρμας καταγραφής των υπηρεσιών που προσφέρονται στους χρήστες, που κάλεσε ο Προμηθέας τον περασμένο Δεκέμβριο. Πώς να χαρακτηρίσω τη στάση του φορέα που συντονίζει να λείπει όταν τον καλούν από πρωτοβουλίες για περισσότερο συντονισμό και αναζήτηση πόρων αναφορικά με τα προγράμματα μείωσης βλάβης; Εμένα ως ενεργό μέλος της κοινωνίας των πολιτών οι πολιτικές διαφορές δεν με αφορούν. Έχουν όλοι οι φορείς ευθύνη απέναντί μας και απέναντι στους πληθυσμούς που εξυπηρετούν.

Επίσης ένα άλλο πράγμα που πρέπει να κάνουν οι εποπτευόμενοι φορείς είναι να εξασφαλίζουν ότι δεν θα μείνουν οι εθελοντές ή οι άνθρωποι που εργάζονται στο streetwork χωρίς υλικά και θα χρειαστεί να αναστείλουν τις εξορμήσεις τους. Θεωρούμε απαράδεκτη την σχεδόν εξάμηνη διακοπή της διανομής υλικού στο δρόμο από τον ΟΚΑΝΑ κατά το 2014, χρονιά μάλιστα κατά την οποία ο απελθών Πρόεδρος του Οργανισμού υπερηφανεύτηκε για την εξασφάλιση περισσότερων πόρων.

Ποιος είναι ο ρόλος των ΜΚΟ;

Στην PRAKSIS δεν είμαστε της άποψης ότι ο κόρος των ΜΚΟ πρέπει να αντικαταστήσει το κράτος και τους φορείς του. Κι αν έχουν γίνει βήματα προς αυτές τις κατευθύνσεις, γιατί οι παραπάνω φορείς έδειξαν αδιαφορία για μεγάλο διάστημα ή μη ετοιμότητα, ορισμένες φορές και δειλία (ειδικά σε ότι αφορά το Υπουργείο) να αναλάβουν την ευθύνη των όσων συμβαίνουν, ή δεν ενημέρωσαν σωστά για τις δράσεις τους, την ίδια στιγμή που καλύπτουμε το κενό οφείλουμε να πιέζουμε τους φορείς να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Οφείλουμε τουλάχιστον σε ετήσια βάση να συντάσσουμε εκθέσεις με συστάσεις προς τα αρμόδια Υπουργεία και ειδικά προς το Υπουργείο Υγείας. Οι συστάσεις αυτές πρέπει να κοινοποιούνται στους Προέδρους, τα Διοικητικά Συμβούλια και τους

Συμπληρωματικότητα του Street Work και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

Διευθυντές των εποπτευόμενων φορέων και αν είναι δυνατόν να είναι αποτέλεσμα κοινής σκέψης και επεξεργασίας σε οριζόντια βάση μεταξύ των ΜΚΟ που συνεργαζόμαστε για ένα θέμα. Οι φορείς πρέπει να βλέπουν μαζί την κοινωνία των πολιτών, ειδικά όταν το έδαφος για τη συνεργασία υπάρχει. Κι αν δεν υπάρχει, οφείλουμε να επιμένουμε να το καλλιεργούμε.

Επίσης εμείς στις ΜΚΟ να μην δουλεύουμε στο δρόμο με τους χρήστες και γενικά με τις ευάλωτες ομάδες αλλά πρέπει να μάθουμε και να τους εμπλέκουμε. Αναφέρομαι σε αυτό που έχει βαφτιστεί στο εξωτερικό ως meaningful engagement. *Ποιος καλύτερα θα αξιολογήσει και θα βοηθήσει στην βελτίωση των υπηρεσιών μας αν όχι οι ίδιοι οι χρήστες των υπηρεσιών μας; Κάθε πότε παίρνουμε τη γνώμη τους; Πόσο τους υποστηρίζουμε ώστε να μην συνεχίσουν μια ζωή να είναι ωφελούμενοι αλλά να γίνουν πιο ενεργητικοί; Πόσο τους διακρίνουμε αν θεωρούμε ότι είναι συνέχεια κόμα και δεν μπορούν ποτέ να αρθρώσουν λέξη για όσα τους αφορούν;* Το πρόσφατο παράδειγμα focus group στο οποίο συμμετείχα μου έδειξε με σαφήνεια ότι ο ρόλος των χρηστών μπορεί να είναι πολύ πιο αναβαθμισμένος από ότι σήμερα είναι.

Κάτι κοινό για όλους τους εμπλεκόμενους:

Υπάρχει μια λέξη που είναι μαγική και λέγεται ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ. Ακόμα μέχρι σήμερα δεν ξέρω αν έχουν όλοι συμφωνήσει σε κεντρικές παραγγελίες για υλικό ασφαλούς χρήσης που διανέμεται στο streetwork και αν όχι, γιατί όχι. Το ΚΕΕΛΠΝΟ δεν βγάζει ετήσιες οικονομικές αναφορές, ο ΟΚΑΝΑ έβγαλε τελευταία αναφορά το 2012 (την οποία μάλιστα πρέπει να ψάξεις πολύ για να βρεις στην ιστοσελίδα του). Το ΚΕΘΕΑ δημοσίευσε και οικονομική αναφορά για το 2013. Το ίδιο πρέπει να ισχύει και για το Υπουργείο Υγείας (με τρόπο που να μπορεί ο κόσμος να καταλάβει και όχι με κωδικούς και λοιπά γραφειοκρατικά) και φυσικά και για την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, η οποία καλό

**Συμπληρωματικότητα του Street Work
και των σταθερών δομών διανομής συρίγγων**

Δράσεις και θέσεις της ΜΚΟ PRAKSIS –
Τοποθέτηση: Μαριανέλλα Κλώκα
(Διεκδίκηση δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων)

είναι να λογοδοτεί στα μέλη της αλλά να είναι οι απολογισμοί δράσεων και οικονομικών που έχουν συνταχθεί αναρτημένοι και στο διαδίκτυο. Δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτε αν είμαστε καθαροί. Και μέσα στη διαφθορά που έχει επικρατήσει ως νέφος, ρόλος μας είναι να ξεκαθαρίζουμε το τοπίο. Δεν πρέπει να αφήνουμε να μας παίρνει η μπάλα της παραπληροφόρησης και να διαδίδονται ακόμα και για την εργασία στο δρόμο βρωμιές του τύπου «δεν τα βρίσκουν γιατί υπάρχουν οι προμήθειες...».

Σας ευχαριστώ.